### МОДЕЛИРАНЕ И АНАЛИЗ НА СОФТУЕР

Павел Кюркчиев

Ас. към ПУ "Паисий Хилендарски"

https://github.com/pkyurkchiev

@pkyurkchiev

### МНОГОМЕРНИ БАЗИ ДАННИ

Склад за данни

#### Многомерна база данни Multidimensional database (MDB)

 Многомерната база данни е специфичен тип база данни, която е оптимизирана за складиране на данни и онлайн аналитична обработка (OLAP). многомерната база данни е структурирана от комбинацията на данни от различни източници, които работят едновременно между базите данни и предлагат мрежи, йерархии, масиви и други методи за форматиране на данни. В многомерен база данни данните се представят на потребителите чрез многомерни масиви и всяка отделна стойност на данните се съдържа в клетка, която може да бъде достъпна чрез множество индекси.

■ Многомерните бази данни използват концепцията за куб данни (наричана още хиперкуб), за да представят измеренията на данните, които са достъпни за потребителите. Концепцията на многомерната база данни е предназначена да подпомага системите за вземане на решения. Тази подробна организация на данните позволява разширено и сложно генериране на заявки, като същевременно осигурява изключителни резултати в определени случаи в сравнение с традиционните релационни структури и бази данни. Този тип база данни обикновено е структурирана в ред, който оптимизира OLAP и приложения за съхранение на данни.

#### Типове Многомерните бази данни

- Електронни таблици (Spreadsheets)
- Основа таблица (Pivot table)
- Кубове (Cubes)
- **...**

### Факти, Измерения (Величини), Мерки и Заявки

#### Факти (Facts)

■ Фактите представляват темата - интересният модел или събитие в предприятието, което трябва да бъде анализирано, за да се разбере поведението му. В повечето многомерни модели от данни фактите се дефинират имплицитно от тяхната комбинация от стойности на величините; фактът съществува само ако има непразна клетка за определена комбинация от стойности.

■ Факт е пример за конкретно събитие или събитие и свойствата на събитието, които са съхранени в база данни.

Продадохте ли си часовника на клиент миналия петък? Това е факт.

Получихте ли доставка на 76 пакета вчера? Това е друг факт.

#### Типове факти

- Събития (Events)
- Образци (Snapshots)
- Кумулативни моменти образци (Cumulative Snapshots)

#### Събития (Events)

■ Събития, най-малката единица, обикновено моделират събития от реалния свят, като един факт представлява един и същ случай на основно явление.

Примери: Включват продажби, кликвания върху уеб страница или движение на стоки във и извън склад.

#### Образци (Snapshots)

 Образците моделират състоянието на обект в даден момент от време, като например нивата на инвентаризация на склад или броя на потребителите на уеб страница.

Пример от реалния свят: Консервна кутия със зърна на рафта - може да се появи в няколко факта в различни точки от време.

## Кумулативни моментни образци (Cumulative Snapshots)

■ Кумулативните моментни образци обработват информация за активността до определен момент.

Например: Общите продажби до определен период на тази година могат лесно да бъдат сравнени с цифрите за съответния период на миналата година.

# Измерения (Dimensions, Величина)

■ Измеренията са съществена и отличителна част от многомерните бази данни. Важна цел на многомерните моделиране е да се използват измерения, които да осигурят възможно най-голямо описание(значение) на фактите.

■ Едно измерение е ключово описание (индекс), чрез който можем да получим достъп до факти според желаната стойност (или стойности).

Можем да организираме данните за продажбите си според тези измерения: време, клиент и продукт.

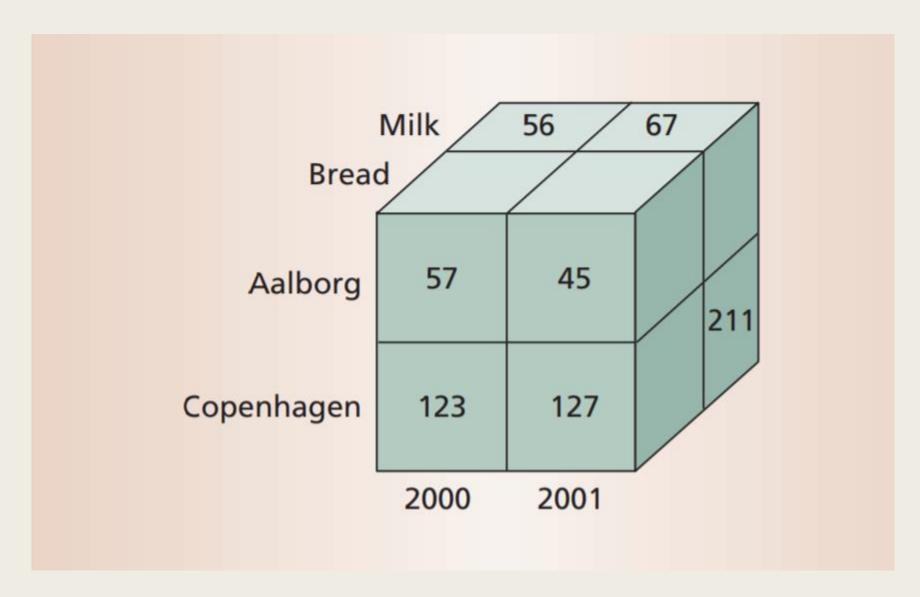
#### Мерки (Measures)

■ В многомерена база данни мерките обикновено представляват свойствата на факта, които потребителят иска да оптимизира. Мерките представляват различни стойности за различните комбинации от измерения. Стойността и формулата са избрани да осигурят значима стойност за всички комбинации от нивата на агрегация. Тъй като метаданните определят формулата, данните не се възпроизвеждат както в електронна таблица.

#### Данни за продукти към фигура 1

Product	Number of purchases by city			
	Aalborg	Copenhagen	Los Angeles	<b>New York City</b>
Milk	123	555	145	5,001
Bread	102	250	54	2,010
Jeans	20	89	32	345
Light bulbs	22	213	32	9,450

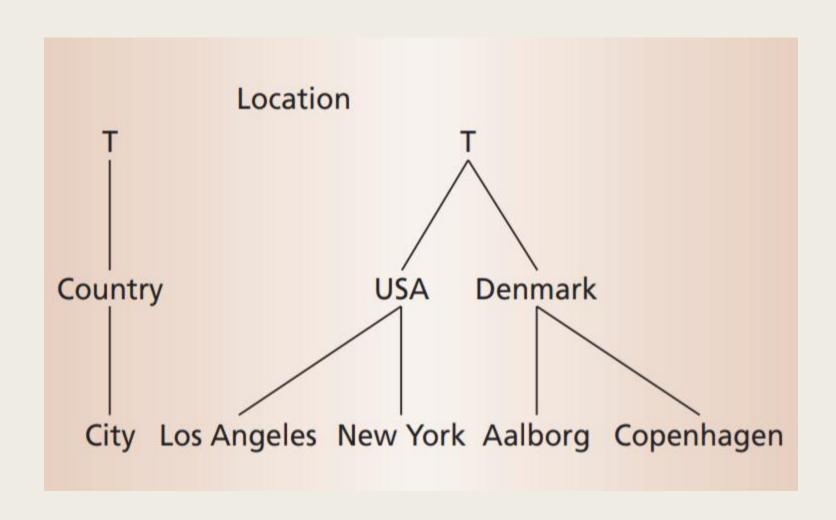
#### Куб с данни - фигура 1



#### Заявки (QUERYING)

■ Заявките "Slice-and-dice" правят селекции за намаляване на куб. Например, можем да изрежем куба на Фигура 1, като разгледаме само тези клетки, които засягат хляба, а след това допълнително да намалим тези парчета, като разгледаме само клетките за 2000 година. Избирането на единична величина намалява размерите на куба.

### Измерения на местоположения - фигура 2



■ Заявките "Drill-down and roll-up" представляват две противоположни операции, които използват йерархията на измеренията и помага за осъществяването на агрегатни функции.

Заявки в дълбочина могат да бъдат прилагани върху схемата описана на Фигура 2.

- "Drill-across" заявките обединяват два или повече куба, които споделят едно или повече измерения. От гледна точка на релационните операции, можем да кажем, че се извършва обединение(join) между тях.
- Заявките "Rotating" позволяват на куба да бъде разглеждат под друг ъгъл с групирани данни в други измерение.

■ Заявки "Ranking" могат да върнат само тези клетки, които се появяват в горната или долната част на посочената заявка - например 10-те най-продавани продукта в Копенхаген през 2000 г.

Представете по два примера за всеки тип складове за данни, които разгледахме:

Spreadsheets

Pivot table

#### Многоизмерни бази данни

Cube

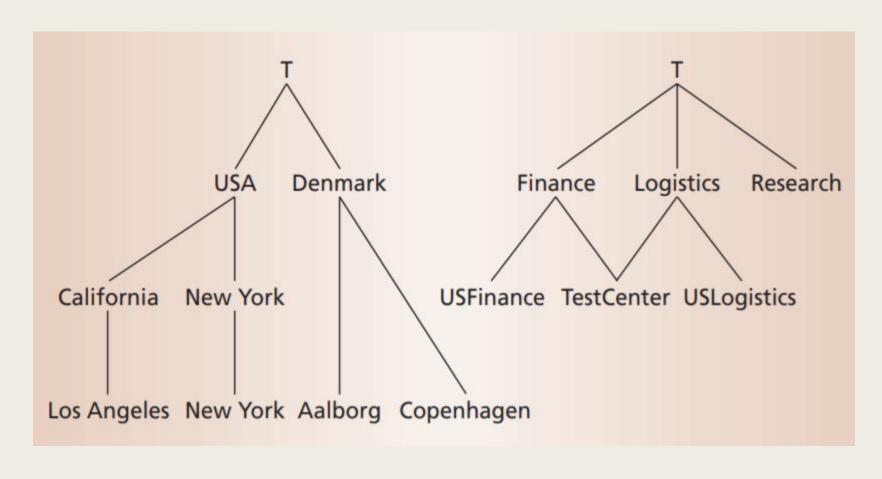
#### Създаване

- Multidimensional online analytical processing (MOLAP)
- Relational online analytical processing (ROLAP)

## Multidimensional online analytical processing (MOLAP)

 МОLAР съхранява данни на диска в специализирани многомерни структури.
 Използва специализирани хеширания и индекси за да извършва заявки върху данните.

## Нерегулярни измерения представяне



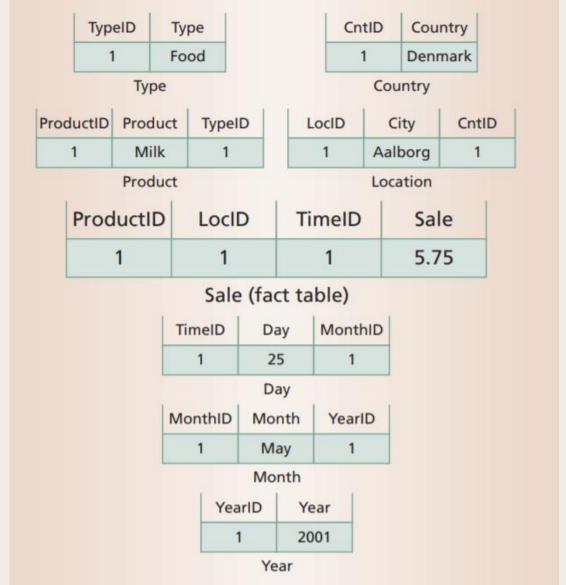
## Relational online analytical processing (ROLAP)

- ROLAP използват специализирана релационна технология за бази данни за съхранението на информация. За бързо извършване на заявките се използват специализирани индекс структури и различни bit-mapped индекси.
- Най често имплементира схемите звезда или снежинка.

#### Представяне 1



#### Представяне 2



### ВЪПРОСИ?